

Izhaja vsako drugo soboto. @ Naročnina mesečno 1 dinar. @

NAŠA MOČ

Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani, Stari trg št. 2/I.

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva.

Štev. 2.

Ljubljana, dne 11. februarja 1922.

Leto 16.

Papež Pij XI.

Dne 6. februarja ob eni popoldne je bil izvoljen za vidnega poglavarja katoliške Cerkve milanski nadškof kardinal Ratti, ki si je nadel kot papež ime Pij XI.

Novi papež je rojen dne 31. marca 1857 blizu Milana v Italiji. Pokojni papež Benedikt XV. ga je visoko cenil in v višjih krogih velja kot silno učen.

Velikanska množica ljudstva, do 50 tisoč, je stala pred Vatikanom. Ko se je prikazal novi papež, so ga množice viharno pozdravljale. Potem so vsi poklekli in papež jim je prvič podelil svoj papeški blagoslov.

Novi papež bo nadaljeval delo pokojnega Benedikta XV., da se združijo vsi narodi v bratskem miru in vzajemnosti, svesti si, da so sinovi enega Očeta. S to vero zrejo katoličani sveta v svojega novega poglavarja.

Organizacija.

Znamenje, da v organizaciji ni pravega duha, je godrnjanje članov, nezadovoljstvo z odborom, s centralo itd. — Čim v članih ni več delavnosti, požrtvovalnosti, organizacijskega življenja, začnejo iskati vzrokov pri vsem in vseh, le pravega vzroka nočejo priznati: lastne lenobe.

Če v organizaciji kaj ni prav, je krivda vedno in vsekdar pri članih samih. Če organizacija tega ali onega ne naredi ali ne doseže, so krivi temu člani. Kratko: za ves uspeh in neuspeh, za vse življenje in vse umrtvilo v organizaciji so odgovorni člani.

To moramo pribiti danes, ko pojema v vrstah delavstva — in to vsega delavstva vseh strank! — prvotno navdušenje za organizacijo.

Kaj je organizacija?

V organizacijo se združijo ljudje, da skupno grejo za kakim ciljem — torej so organizacija člani. Organizacija uspeva torej toliko, v kolikor delajo za to člani.

Ni škodljiva kritika v organizaciji. Toda kritika mora biti pozitivna, to se pravi: kritiziraj z voljo, da pomagaš, kjer vidiš, da stvar šepa. Kritiki pa, ki kritizirajo le pri mizi brez volje, dejansko pomagati, so največji škodljivci organizacije. Organizacija baš nudi vsakemu članu možnost, da

posveti svoje sile skupnemu cilju. Če član tega ne stori, ne stori svoje dolžnosti.

Tovariši! kadar vprašujete, kaj je organizacija storila za vas, vprašajte najprej, kaj ste vi storili za organizacijo.

Ne iščimo pomoči in opore izven sebe — le to, kar sami zmoremo in to kar sami hočemo in to, kar mi vsi sami storimo, le to bomo imeli.

V tem pa je tudi bistvo organizacije.

Ukinjenje družinskih doklad.

Iz Belgrada prihajajo vesti, da bo finančni odbor prihodnji teden razpravljati o predlogu finančnega ministra, da se državnim nastavljenecem in delavcem v državnih podjetjih ukinejo družinske doklade.

To bi bil poleg vedno hujše draginje najhujši udarec, ki bi zadel delavce in nastavljenca državnih podjetij (železničarji, tobačno delavstvo!).

Da je vlada tudi tega zmožna, o tem ne dvomimo. Toda tu bo delavstvo odločno moralo stati za pravico družinske mezde. Družinske doklade zahtevamo, tudi če bi imelo delavstvo temeljno plačo dovolj visoko, ker je ta zahteva za nas načelna.

Vlada, ki s takimi koraki ubija družino, se ne zaveda dalekosežnosti svojih ukrepov. Mi bomo stali slejkoprej na stališču, da odločaj število družinskih članov tudi višino mezde in ne višina mezde — števila članov! To naše stališče bodo zastopali tudi poslanci Jugoslovanskega kluba.

Družinske doklade.

Zadnje čase se je pri mezdah pogajanjih pogosto sprožilo vprašanje, da-li so družinske doklade upravljene ali ne — da-li je pravično, da zasluži družinski oče pri istih zmožnostih in istem delu več kot samec, odnosno da raste zaslužek s številom otrok.

Ne samo vlada, tudi nekateri delavski zastopniki so se postavili na stališče, da se plačuje z mezdo prodana delovna moč, da velja torej načelo: pri istem delu ista plača — pa bil delavec s petimi ali dvema ali nobenim otrokom.

Da bodo naši zastopniki na pogajanjih in sploh naše organizacije na jasnem, poudarimo v kratkem naše stališče, ki ga je

izjavila tudi naša mednarodna zveza in je raditega za nas tudi merodajno.

V družbi ne sme veljati stališče: pri istem delu ista plača — v družbi velja: pri istem delu isti življenski pogoji! Življenski pogoji družinskega očeta pa zahtevajo več materialnih sredstev kot življenski pogoji samca.

Zdi se, da gredo družinske doklade na račun samecev, ki bi pri istem delu imeli manj zaslužka. Toda ravno tu se mora dejansko izkazati krščanska solidarnost, krščanska vzajemnost.

Družinske doklade, ki jim nikakor ne odgovarja splošna povprečna mezda srednje družine, je izrecno zahteval Leon XIII. v svoji encikliki »rerum novarum« in za njim vodilni katoliški socialni politiki (Cathrein, Pesch itd.). Če število otrok ne določa višine mezdi, je nevarnost, da višina mezd odloča — število otrok.

Načelo družinske doklade pa ima pogošto za posledico, da podjetniki odklanjajo delavce-družinske očete in raje najamejo samece, ker so ceneji. Tu bi vlada, ki je poklicana, da štiti v prvi vrsti družino, morala podati izhod.

Izhod bi bil ta: Podjetnik plačuje vsem delavcem iste kategorije enake plače, ki so povprečno preračunane za srednjo družino. Razun tega pa mora redno brez ozira nato, koliko družinskih očetov ima zaposlenih, vplačevati gotovo stalno vsoto v fond, ki ga upravlja posebna komisija iz delavskih in vladinega zastopnika. In iz tega fonda se doplačujejo družinske doklade.

Na tak način bi se zavarovalo družinske očete proti zapostavljanju za samci. Seve je ta rešitev mogoča le pri kolektivnih pogodbah, kjer bi vsi podjetniki vplačevali v ta fond.

Priporočamo to v razmišljanju našim strokovnim zastopnikom, ker se zadnje čase večkrat proži pri mezdah pogajanjih vprašanje družinskih doklad.

Tobačno delavstvo.

Socialdemokratski »Delavec« z dne 28. januarja opisuje razmere v tobačni tovarni v Ljubljani. Dopisnik v tem članku zagovarja razliko, ki jo dela uprava pri odmeri draginskih doklad in pravi, da bi profesionalisti morali imeti 10 Din dnevni doklad.

Nihče jim ne bi zavidal tudi takega poviška ne; saj vsi vemo, kaka je draginja. Toda draginja je pa za vse enaka — kot za profesionaliste, tako

tudi za vsakega delavca, in radi tega bi morale tudi draginjske doklade biti za vse enake.

Tega pa socialisti nočejo priznati, ker pravi, da ima profesionist večji želodec kot navadna tobačna delavka (Kristan pa seveda še večjega).

Dopisnik v »Delavcu« tudi pravi, da je socialistična strokovna organizacija že storila svoje korake v Belgradu, da se draginjske doklade vsem zopet zvišajo, seveda tudi profesionistom zopet. Vprašamo dopisnika: Kje pa je tista vaša strokovna organizacija, ki ima pravico govoriti v imenu tobačnega delavstva? Govorite vedno o svojem Savezu, ki so v njem včlanjeni vsi tobačni delavci Jugoslavije, le ljubljanski ne; ti kazijo baje slogo. Mi vam pa povemo, da tisti vaš Savez nima razun polovice delavstva v tobačnih tovarnah v Sarajevu, Banjaluki, Beogradu in Zagrebu sploh skoraj nikjer članov. V celi Dalmaciji nima niti enega člana, v Hercegovini tudi skoraj nič.

Če vam je res za složen in skupen nastop delavstva tobačnega monopola, zakaj se pa vi ne priključite tja, kjer je večina?

V krščanskih organizacijah so organizirani razun v Ljubljani skoraj vsi delavci in delavke tobačnega monopola v Dalmaciji, v krščanski organizaciji pa so združeni tudi vsi sadilci tobaka v Hercegovini in teh je 42.000! Vi pa ste tisti, ki rovarite in skušate razcepiti vrste tobačnega delavstva in na polna usta kričite, da je vsepovsod organizirano vse v vašem Savezu. S kakšnim namenom natvezate delavstvu take neresnice? Ali ne s tem, da jih razdvojite in oslabite njihovo moč?! Ali ne s tem namenom, da vzamete delavstvu njegovo organizacijo, ki se je izkazala s svojim dolgoletnim delom v dobro delavstvu, in ga zavedete na politične in kulturno-bojne limanice svojega Saveza?

Mi bomo vedno pripravljeni za skupne nastope v mezdnih bojih, nikdar pa ne bomo dopustili, da bi nas vaši delegatje sli prodajat Savezom v Belgrad in se hvalili tam okrog češ, pa smo le razbili ljubljansko »tercijalsko« zvezo.

Gospodje pri »Delavcu«! Naša organizacija bo šla preko takih hujskarij. Delo bo pokazalo, kdo resnično hoče dobro delavstvu.

Vas pa bosta laž in hinavščina spravila še ob te člane, kolikor jih imaste.

Pol milijarde dobička pri tobačnem monopolu.

Izkaz državnih dohodkov kaže, da so državi tobačne tovarne v preteklem letu dale 480 milijonov kron čistega dobička. To je velikanski dobiček, ki ga je državi pridelalo delavstvo tobačnega monopola.

Kaj pa stori uprava za svoje delavstvo? Ali vpoštevata njegove upravičene zahteve? Kaj bi bilo upravi, če bi le eno desetino tega velikanskega dobička dala delavstvu za pribojšek! Dobitek radi tega ne bi nič trpel — nasprotno: zadovoljno delavstvo bi delalo še bolj vestno in marljivo.

Pa kdo je kriv, da se uprava ne ozira na delavske zahteve?

Tobačno delavstvo samo si je krivo. Samo si je krivo, ker se trudijo le nekateri, ne zavzemajo pa se vsi člani, da bi utrdili svojo organizacijo. Kaj pomaga, če 10, 20 članov

trpi in dela za organizacijo, pretežna večina pa se ne zmeni zanjo, jo pozna le v toliko, v kolikor jo kritizira in graja in išče nedostatkov.

Ko bi člani organizacije tobačnih delavcev imeli zavesti, da se morajo postaviti za svojo organizacijo, da morejo žrtvovati zanjo, da jo morajo sami vzdrževati, bi imeli v organizaciji tako moč, ki se ji tudi vlada ne more zoperstavljati.

Zdaj se snuje v okviru Jugoslovanske strokovne zveze samostojna »Strokovna zveza tobačnega delavstva«. Če bodo delavci in delavke hoteli, da jim zveza uspeva, bodo morali vzdrževati svojega tajnika, ki jih bo zastopal in vršil njihove potrebe. Vzdrževati bodo morali svoje tajništvo in zato bodo morali prispevati s povišano članarino.

Da se bi tobačno delavstvo zavedlo, da s svojimi žrtvami le samo svoji moči polaga trdne temelje za uspešen boj, bi zginila sebičnost, ki je v pretežni večini njih in ono malo požrtvovalno delujočih ne bi bilo več osamljenih. Potem bi tobačno delavstvo v svojem boju imelo tudi — uspehe.

In potem ne bi bilo mogoče, da uprava pri tako velikanskem dobičku, ki ga ima od tobačnega delavstva, noče ugoditi pravičnim zahtevam, ker bi močna organizacija zavednih in nesebičnih članov dosegla vse pravice tobačnemu delavstvu.

Kmetski delavci.

Socialno vprašanje nastane takrat, kadar se človek zave socialne krivice. Dokler se kmet-tlačan ni zavedal krivičnosti tlačanstva, zanj njegovo razmerje do graščaka ni značilo nobenega vprašanja. Tako pri vseh slojih.

Tudi za kmetško delavstvo ni bilo socialnega vprašanja, dokler niso čutili krivičnosti svojega delovnega razmerja, ki jim kljub delu ne nudi polnovredne eksistence. Danes je v vseh delovnih stanovih zahteva po neodvisnosti. Odtod pri industrijskem proletarijatu zahteva za socializacijo, pri kmetškem proletarijatu po agrarni reformi itd.

Kmetsko delavstvo je pri nas najbolj zanemarjena veja delovnega ljudstva. Hlapec in dekla sta tisti, ki jim je še danes onemogočena samostojna eksistenca, oni stan, ki ni stan, ker ne nudi najpotrebnejših življenjskih pogojev. Vse sile žrtvuje gospodarju, ko mu usahnejo, je za nadlogo pri hiši.

Kmetski delavci so tisti, ki jim edinim njihov stan ne nudi niti toliko, da si bi mogli ustvariti lastno družino. In to je vendar najelementarnejša zahteva in pravica na svetu — pravica do družine. Zato tudi kmetški delavec, ne hlapec ne dekla, ne more smatrati svojega dela za poklic, sebe za stan; vsakemu je to le prehodna postaja, le sila — vsak gleda, da pride v mesto, v tovarno, v rudnik, kjer mu vsaj te pravice ne kratijo, ne onemogočuje ustvaritve družine.

In vendar bi moralo biti tudi kmetško delavstvo stan! Toda kako dati kmetškemu delavstvu njegove pravice?

Prvo, kar je potrebno kmetškemu delavstvu, je, da je deležno bolniškega in starostnega zavarovanja. Danes kmetški delavec pač še za silo izhaja, dokler je zdrav in pri polni moči; če pa zbolí ali onemore in ostari, pa je navezan na milost in nemilost svojega go-

spodarja. Zato mora tu država preskrbeti tudi hlapec in deklo za slučaj bolezni in starosti.

To je tudi prvo, kar je država brezpogojno dolžna storiti za kmetško delavstvo, da ne bo navezano v starosti in bolezni na miloščino.

Kmetsko delavstvo je danes še pač edino, ki je brez zaščite izročeno le dobri volji gospodarjevi. Da si tudi ono pribori socialne pravice, je potrebno, da se strne in se združi, kot se združuje vse delovno ljudstvo — v organizacijo.

Iz Trbovelj.

Socialpatriotje so zagnali zadnje čase velikanski krik o svojih »uspehih«, ki so jih priborili za rudarje. Mi rudarji pa prav dobro vemo, da so vsa ta pogajanja, na katerih rudarji sploh niso bili zastopani, imela le namen, socialpatriotom pridobiti njihovo starostališče med rudarji.

Gospod Čobal in njegovi sodrugi pa naj si le izbijejo iz glave upanje, da bi Trbovlje še bile kdaj socialpatriotične.

Delavstvo z izidom pogajanj, na katerih sploh zastopano ni bilo, ni zadovoljno. Če pa socialpatriotje mislijo, da bo delavec zadovoljen z vsem, kar mu skušajo kapitalisti v družbi z g. Čobalom, se pa strahovito motijo.

Rudarji vedno bolj uvidevamo, da nas ne more rešiti nič drugega kot složen, skupen nastop nas vseh. Zato smo pozdravili misel, ki jo je začela širiti naša »Strokovna zveza rudarjev«, da namreč vse organizacije stopijo skupaj v koalicijo in tako složne izvojujejo naše zahteve.

S tem, da bi vse organizacije stopile v koalicijo, bi tudi prenehal boj med rudarji, ki ga netijo tisti, ki imajo od tega politične koristi na naš račun.

Vsak delavec naj bo organiziran po svojem mišljenju v oni organizaciji, katera mu prija, v skupnih zadevah pa morajo organizacije nastopati skupno. Le tako bomo enkrat tudi mi rudarji prišli do svojih pravic.

»Strokovna zveza rudarjev« stoji tudi na tem stališču: vsaka organizacija naj določi dva delegata in delegatje vseh organizacij naj tvorijo koalicijski odbor, ki bo vodil boj za naše gmotne zahteve.

Prepričani smo, da bodo delavci prisilili svoje organizacije k takemu skupnemu nastopu. Le tako nam bo mogoče doseči to, kar nam gre in kar nam je za življenjski obstoj potrebno.

Kako je po svetu?

Dolžnost dela na Bolgarskem. Samo delo zamore rešiti človeštvo iz vojnih razvalin. Na Bolgarskem je zato vlada sklenila, da morajo vsi moški do 45. leta opravljati v gotovem času občekoristna dela. Ravno tako napoveduje vlada, da bodo morale vse neomnožene ženske od 16. do 30. leta v kratkem štiri mesece delati v bolnišnicah, sirotišnicah, pisarnah in na državnih pesestvih. Imovitejše se bodo sicer lahko odkupile; odkupnina pa bo znašala najmanj 5000 levov.

Jugoslavija in Bolgarija. Ni polne Jugoslavije, dokler nismo združeni še z Bolgarijo ki so naše krvi in našega plemena. Tega večina srbskih politikov noče uvideti. Kljub temu pa nekateri stranke pri nas — in to v prvi vrsti Slov. ljudska stranka — in tudi v Bolgariji vneto delajo za zblizanje. Če bi se združili z Bolgarijo,

bi bila to mogočna država 20 milijonov Jugoslovancev.

Konferenca v Genovi. V kratkem se bodo sešli zastopniki držav v Genovi, da se dogovorijo o gospodarski obnovi sveta. Na konferenco je povabljen tudi sovjetska Rusija in bo baje sam Ljening prišel v Genovo. Amerika se še ni izjavila, ali se udeleži konference ali ne. Amerika je namreč zahtevala kot predpogoj za obnovo razorožitve vseh držav; potem bi bila ona voljna odpustiti vsem državam vse vojne dolgove. Toda Francija o razorožitvi noče nič slišati in zato tudi Amerika grozi, da bo prepustila Evropo njeni usodi. — Na genovski konferenci bosta zastopani tudi mednarodna zveza krščanskih strokovnih organizacij in socialistična mednarodna zveza. — 63 poslancev Hrvatskega bloka je napravilo na konferenco spomenico, kjer zahtevajo, da konferenca reši tudi sporno vprašanje med Hrvati in Srbi.

Avstrija. Parlament je z večino glasov sprejel dogovor s češko republiko. Zanj so glasovali krščanski socialci in socialdemokratje, proti pa Velenemci. — Anglija in Francija obljubljata Avstriji veliko posojilo; zato bi Avstrija bila tudi njima izročena v vsakem oziru.

Čehoslovaška. Čehoslovaški parlament je sklenil zakon, da je mladini do 16. leta zabranjeno uživanje alkoholnih pijač sploh, do 18. leta pa uživanje žganja in likerjev. — Slovaki zahtevajo popolno avtonomijo. Skupno s Čehi bi imeli le predsednika republike, armado in denar. — Češki rudarji so zadnji čas vsi stavkali v boju za zboljšanje gnotnega položaja. Stavkalo je 145.000 rudarjev.

Rusija. V Rusiji strada 20 do 30 milijonov ljudi. V Ameriki pa kurijo žito mesto premoga. Tako je danes slovečstvo, brez usmiljenja. V naši državi je nešteto ruskih beguncev, ki jih vlada izdatno podpira, čeprav niso potrebni take pomoči kot oni gladujoči v Rusiji. Pa kapitalistične države radi tega nočejo podpirati stradalajoče Rusije, ker vladajo tam boljševiski sovjeti. Samo da se tako neusmiljenje ne bo zmaščevalo!

Nemčija. Te dni se je končala generalna stavka železničarjev in poštinih uslužbencev. Stavka ni prinesla stavkajočim zaželenih uspehov. Čita je pripeljala tudi svoje otroke h Karlu na Madeiro. Pravi, da se Karel in Čita izvrstno počutita na Madeiri.

Kaj pa doma?

Muslimanska ministra sta podala ostavko in bodo stopili muslimani tudi v opozicijo.

Radić bo imenom 63 poslancev Hrvatskega bloka upraviteljsko spomenico vsem državam, kjer bo zahteval, da velesile rešijo spor med Hrvati in Srbi. Radić hoče po načinu ameriških združenih držav združene jugoslovanske države, ki bi med njimi Hrvatska tvorila popolnoma samostojno kmečko republiko.

Kronarje kraljevega para bo 28. junija.

Vlado obtožuje sam finančni minister, češ da ničesar ne stori za pobiranje draginje. Res je, da se s tim najvažnejšim vprašanjem pri nas na merodajnih mestih sploh nihče resno ne bavi.

Razdelitev države. V smislu ustave bi morala biti v kratkem država razdeljena na 26 oblasti. Radikalni pa sami uvidijo, da bi to državo v upravnem in finančnem oziru upropastilo. Demokratije edini z vso silo zahtevajo, da se država takoj razdeli. Mogoče je, da pridemo vsled tega vprašanja zopet v vladino krizo.

Dražinske deklaracije državnim nastavljenecem in delavcem v državnih podjetjih namerava vlada ukiniti.

Fašičev sorodnik biti, je zelo dobro. Njegov sestrič g. Jovanović Miljušin bo radi tega sorodstva postal poslanik v Rimu. Dozdaj je bil poslanik v Bernu v Švici. Tam je dobival mesečne plače 4000 frankov (240.000 naših kron). Poleg tega mu plačuje država še razkošno stanovanje za 15.000 frankov letno (900.000 naših kron). — Zdaj pa, ljubi delavci, veste, kam gredo davki.

Tobak se bo zopet podražil. Poslanec Jugoslov. kluba Klek je zahteval, da se vsaj navadni tobak ne podraži, nego le boljši tobak in fineše cigarete.

Španska bolezen se zopet širi. V Ljubljani je nad 1000 oseb obolelo na nji.

Petinarske bankovce morajo vsi državni in poštini uradi sprejemati do 5. maja t. l.

Vojaška uprava prepoveduje vojakom čitanje slovenskih časopisov brez razlike strank. Čudno!

Novi učni načrt za ljudske šole so izdelali v prosvetnem ministrstvu. Ta učni načrt postavlja srbohrvaščino za učni jezik in le prva štiri leta se lahko vrši na izrecno željo staršev pouk tudi v slovenščini. — Kaj takega si še Avstrija ni dovolila! Proti takemu učnemu načrtu bodo nastopili vsi Slovenci.

Gospod namestnik Hribar je prepotoval vso Slovenijo in so se vršile v vseh večjih krajih gostije. Zdaj pa poročajo, da belgrajska vlada g. Hribarju noče priznati teh stroškov in jih bo moral g. Hribar sam nositi. Pri tej draginji se res ne splača biti pokrajinski namestnik...

120 milijonov kron dobi država letno samo za kolke.

Nov minister za socialno politiko. Ker sta odstopila oba muslimanska ministra, bo dr. Žerjav, ki je bil doslej »socialni« minister, prevzel ministrstvo trgovine, »socialni« minister pa bo najbrž »samostojni« gostilničar Majcen iz Št. Janža na Dolenjskem.

Iz organizacij.

Mednarodna zveza krščanskih strokovnih organizacij ima svoj sedež na Holandskem v Utrechtu. V tej zvezi je včlanjenih okoli 5 milijonov krščanskih delavcev in delavk. Od teh jih je v Nemčiji 2 milijona 300.000, v Italiji 1 milijon 200.000, na Holandskem 300.000, na Francoskem 160.000, v Belgiji 175.000, v Avstriji 90.000, na Češkem 10.000 in v Jugoslaviji (Jugoslovanska strokovna zveza v Ljubljani in Zagrebu) 18.000. Krščanske strokovne organizacije pa v vseh državah vedno rastejo.

Diskuzijski večeri okrožja JSZ za Ljubljano se vrše vsak četrtek ob pol 8. zvečer v posebni sobi konzumove kleti. Vodi jih g. Komlanec. Udeležujte se jih! — Predsednik okrožja.

Zveza viničarjev v Ljutomeru je imela dne 29. januarja svoj letni občni zbor. Na zboru je pozdravil člane predsednik tovariš Šut ter na kratko orisal pomen organizacije, nakar je sledilo poročilo tajnika in blagajnika o celoletnem delovanju. Nato se je izvolil sledeči odbor: Šut Josip, predsednik; Rubin Josip, podpredsednik; Trstenjak Jakob, tajnik; Trstenjak Alojzija, blagajničarka; odborniki: Husjak Jakob, Fekonja Josip, Fekonja Franc, Potočnik Alojzija, Pukšič Vincenc, Jerebič Vincenc; zaupniki: Nedok Ludovik, Majcen Franc, Kralj Matjaž in Korosec Marija; za nadzornika računov: Husjak Ivan in Ozmeč Matija, na kar se je občni zbor zaključil. Novo izvoljeni odbor se zbere prvo nedeljo v mesecu februarju na svojo sejo.

Ljutomer. Na prošnjo zveze viničarjev je pokrajinska vlada dovolila 40.000 kron podpore in za ptujski okraj 10.000 kron za revne viničarje, katero vsoto je okrajno glavarstvo razdelilo.

Guštanj. V nedeljo, dne 19. t. m. se vrši shod Jugoslov. strokovne zveze, na katerem bo poročal zastopnik iz Ljubljane.

Velenje. Zadnji čas ste utihnili. Kako to? Ali organizacija napreduje?

Kropa. Poročajte včasih kaj za »Našo moč«!

Tobačna tovarna. Jugoslov. strokovna zveza je poslala na upravo monopola ponovno spomenico, da se izenačijo vsaj draginjske doklade.

Gospodarska zveza v Ljubljani. Jugoslovanska strokovna zveza je stavila za delavstvo Gospodarske zveze zahteve, da se plače draginji sorazmerno povišajo.

Domžale. V tovarni Ladstätter je bilo pretekli teden delavstvo v mezdnem boju. Ker se podjetnik ni hotel pogajati, je delavstvo bilo prisiljeno stavkati. Stavka je potekla mirno in je delavstvo pokazalo svojo zavednost; raditega je tudi doseglo uspehe pri plači. (Podrobneje poročamo prihodnjič.)

Dopisi.

NEZNOŠNE RAZMERE V TOBAČNI TOVARNI.

Pred nekaj leti je bil v tukajšnji tobačni tovarni zaposlen mož in oče, ki je z žulji trdega tovarniškega dela izredil svojega edinega sina za gospoda. Da, g. Aleš je sin priprostega delavca, ki pa v svoji slavoohlepnosti in brezmejni želji po avanziranju ne misli drugega, kakor, kako bo delavstvu grenil njegovo že itak bridko življenje. Kakor hudournik se vali dan na dan njegova mogočna pridiga po oddelkih. Da pa še bolj pokaže svojo moč in modrost, kliče še posamezne delavke k njihovim že izdelanim cigaram. Tukaj se pokaže Aleš v vsej svoji oholosti; ko se mu namreč večkrat prigodi, da ne najde pri izdelkih nobene napake, tedaj se odreže kar na kratko in nepravilno, rekoč: »Splošno slabo delo.« Da, g. Aleš imeli smo že gospode, ki so se res kaj razumeli na delo, pa so v svoji poštenosti tudi poznali naš trud in naše dobro delo. Vseh teh gospodov se še danes spominjamo z veseljem in ljubeznijo. Gospod ravnatelj Mandelj, skrbite, da se ta brezpotrebna sekatura odpravi. Vrline Alešove bomo pa že še po vrsti ter ob priliki povedali.

IZ CVENA.

Menda ni revnejših in bolj zavrženih trpinov kakor so poljski delavci v občini Cven pri Ljutomeru. Celo leto se trudijo od noči do noči za par kronic, recimo 6, kvečjemu 10 kron dnevno. Kadar pa pride zima, gorje, ako se kateri približa k vratom katerega kmeta. Vrata se mu od daleč zapirajo, zdaj je tujec, akoravno si mu celo leto garal po njegovih njivah in se za njega in njegovo družino trudil skupaj spravljati njegove pridelke, da lahko pozimi dobro in brez skrbi v razkošnosti uživa sad tvojega truda, medtem ko moram jaz kot poljski delavec, glavni pridelovatelj, stradati in zmrzovati. Veleposestniki, roke na srce in se vprašajte, ali je to socialna pravičnost? Ali se to strinja z vašim programom, ki vam ga je osnoval g. Mermolja ali katerikoli ustanovitelj bodisi mestne ali kmetijske stranke? Kot delavec vam vsem, ki nas zaničujete, zatrjujem, ako bi nas delavcev ne bilo, bi davno že morali vsi poginiti od gladi, bodisi veleposestnik, ali prvi ministri v državi to nam mora vsakdo priznati, naj mu delavec še tako smrdi. Da hočete ravno na Cvenu spraviti delavce v največjo bedo, kaže dejstvo, katero nam je serviral g. Rošker. Dobil je ukaz od deželne vlade, da nas deloma oskrbi z drvari. Ali g. Andrej Rošker kot občinski predstojnik v svoji veliki časti in slavi, je ukaz kratko malo zavrnil z opombo, da je drv v občini dovolj in da so vsi dobro preskrbljeni s njimi. G. Rošker, za to izjavo dobite gotovo od vlade red Belega orla I. razreda. — Drugo vprašanje pa je, kateri red boste prejeli od poljskih sužnjev na Cvenu? Že danes vam zagotavljam, da Vas vsak delavec preklinja in zaničuje tudi uro, s katero ste postali to, kar ste. Poljski delavec.

ŠT. JANŽ NA DOLENJSKEM.

Slišimo, da postane naš rojak »samostojni« gostilničar Majcen — minister za socialno politiko. To bi za nas šentjanžke rudarje bilo res lepo! »Samostojni« gostilničar Majcen se prav posebno razume na naše delavske potrebe in bo prav gotovo delal na to, da se naš premogovnik socializira. Pravi, da če postane g. Majcen minister socialne politike, mu bo šla deputacija šentjanžkih rudarjev čestitat. Ne vem, če je res.

ŠKOPJA LOKA.

Ravnatelj tovarne Šešir, g. Dermota, je najbrže pozabil, da živimo v dvajsetem stoletju; menda si domišljuje, da fungira na svojem službenem mestu kot srednjeveški vitez. Ker je pred kratkim vložila JSZ v imenu delavstva zahteve po povišanju plač na tovarno »Šešir«, je zagrozil zgoraj omenjeni »hudi mož« da bo dal zapreti cel odbor s strokovnim tajnikom vred, ko pridejo na pogajanja. Mi pa pristavljamo: Kadar bomo na Vaše povelje sedeli v kajhi, nam svobodno »korenček stržitec!

Z JESENIC.

Čprav Vam za »Našo Moč« nič ne poročamo, ne smete misliti, da nas bi bil tudi predpust tako obsedel kot je ta »rdeček«. Vam bomo že za prihodnjo številko poročali, kako živimo in delamo. Tudi to, kako delajo naši nasprotniki. Za danes le toliko, da veste, da je še vse pri starem. Pozdrave vsem čitateljem!

LJUTOMER.

Prav veseli smo »Naše Moč« in upamo, da se bo razširila med našimi viničarji. Samo to bi želeli, da bi izhajala tedensko in ne samo vsakih štirinajst dni. (Kadar boste imeli pri vas 100 naročnikov, vam pa obljubimo, da bo »Naša Moč« tehnik. Op. ur.)

IZ TRŽIČA.

Med tržiškim delavstvom se je pojavila zavest, da je edina delavska rešitev v organizaciji; zato hite zadnje dni v svoje strokovno organizacije. Potom organizacije hoče delavstvo doseči svoj cilj. Dolžnost vsakega delavca je tudi, da organizacijo vedno podpira, tudi takrat, kadar je na vidno ne potrebuje; da se vsak drži reda, kolikor mogoče pomaga pri organizatoričnem delu. Pomagati moramo, da je delavstvu nujno potrebna udarjati moramo, da je delavstvu nujno potrebna sloga, da v strokovni organizaciji ne sme biti političnega strankarstva, ker to samo slabi delavsko moč. Bodimo složni in zmaga je naša! — J. M.

IZ ZAGORJA OB SAVI.

Tovariši! Dejanje zahteva uslug! Organizirajmo se v socialnodemokratski Uniji, da ji pokazemo hvaležnost, ker nam je pomogla do zvišane plače, katere smo bili že davno potrebni. Saj trde Cobalova gospica, da gre pri povišanju edino Uniji hvala in mamec ji pokimujeta, da je to res. — Cobal, poznamo te kot voditelja unije in pribijemo, da kaže slednja zadnje čase pod tvojo patronanco prav malo umevanja za delavca. Da pa pridružiš prav malo malenkostne uspehe svoji Uniji in govoriš v tem smislu svojem, je nesramnost. Dobro veš, da pri pogajanjih ni bila prisotna nobena organizacija, zategadelj tudi tvoja Unija ni imela dostopa. Če si nam pa ti dirigiral potrebno zvišanje kot eksponent delavske zbornice, je bila to tvoja sveta dolžnost. Zamenjavati pa tu kompetenco delavske zbornice z Unijo, je zmeta, — zapomni si to, Mihal. Sicer pa trde nekateri vsega vedeti, da tebi že pred pogajanjmi ni bila tajnost, kaj se bo dobilo, — pardon, s koliko se nam bo usta zamašilo. To pa skoraj gotovo ne bo res, kajti tudi zlahta ni vsekdar zaupljiva.

Rudar.

Razno.

Koliko jezikov govore ljudje? Ugotovljeno je, da govore ljudje 3604 jezike.

Koliko ljudi umre dnevno? Vsako leto umre 36 milijonov ljudi, to je dnevno približno 66.000, na vsako uro okoli 2800 in vsako minuto 46 ljudi. Rodi pa se vsako minuto 47 ljudi.

Kdaj je bil vstvarjen Adam? Učenjaki so izračunali, da je bil Adam vstvarjen 28. oktobra pred 5925. leti in da je živel 969 let. Bogve, v kateri krstni knjigi so to našli!

Kako se ljudje ženijo. Postalno je moderno, da si ljudje iščejo znanja po časopisnih oglasih. Neka-

ga dne smo čitali, da išče dijak ženo, ki mora poleg drugih lepih in dobrih lastnosti imeti še najmanj 500.000 K premoženja. Neki nemški list zopet prinaša oglas, kjer »gospodična, ki išče moža«, pravi na koncu: »imam nekaj dote in polno klet krompirja«.

Sin rešil materi z lastno krvjo življenje. V Londonu so nedavno operirali ženo. Zdravniki pa so koj početkom operacije izjavili, da je žena tako slaba, da operacije ne prestopi, če se ji v žile ne vlije žive krvi. Sin, ki je v predsobi čakal na izid operacije, je bil takoj pripravljen dati svojo lastno kri, da reši materi življenje. Zdravniki so pretočili tri litre sinove krvi in mati je srečno prestala operacijo.

Koliko časnikov je pri nas. Ministrstvo notranjih del je dovršilo statistiko, koliko časnikov je pri nas. Po tej statistiki jih je: na Hrvatskem, Slavoniji, Medjumurju 227; v Srbiji in Črnigori 92, v Sloveniji 83, v Banatu, Bački in Baranji 42, v Dalmaciji 41 in v Bosni in Hercegovini 31 — vsega vкуп 516 časnikov. Po pisavi jih je hrvatskih 269, srbskih 122, slovenskih 86, nemških 17, mažarskih 15, ruskih 4, francoska 2 in turški 1. Po krajih: v Zagrebu jih izhaja 176, v Belgradu 73, v Ljubljani 70, v Splitu 30, v Sarajevu 23.

Slabe prerokbe. V Ameriki se širijo prerokbe, ki pravijo, da bo l. 1926, svet še huje kot zadnja leta pretresen v političnem oziru. Prišli pa bodo tudi potresi, težke nalezljive bolezni, povodnji in lakofa. Okoli l. 1930. šele se bo svet pomiril in tisti mir bo še-le trajen. Mir pa bo prišel kar sam po sebi, ker bo po revolucijah ostalo le še malo ljudi na zemlji.

Tudi poklic. V Brnu na Češkem živi človek, ki hodi po ulicah in pazi na to, če stoji kje kak voziček ali kako kolo. Če ga vidi in ni nikogar blizu, odpelje stvar na — policijo in jo odda tam kot najden predmet. Lastnik seve išče in išče voziček ali kolo in ko ne najde, gre na policijo, kjer dobi svojo last nazaj. »Najditelj« pa mora plačati nagrado za »najdeni« predmet. — Policija temu čudaku, ki ne izgubljen stvari »najde«, ne more nič, ker vsako stvar odda policiji.

Tako je kršćanstvo! V Washingtonu v Ameriki so imeli zadnji mesec posvetovanja zaradi razorožitve držav in zaradi vzhodnega vprašanja veliki državniki in zastopniki raznih vlad. Posvetovanja so se začela z molitvijo, ki jo je opravil uradni parlamentarni kaplan. Ko je predsednik Združenih držav prečital svojo razpravo, je končal govor z molitvijo »Očenaša...« Ko se bi tudi pri nas seje pričenjale in zaključevale z molitvijo, se bi na njih marsikaj koristnega sklevalo...

Bivši cesar Karl dobi 6 milijonov frankov pokojnine. Plačevali bomo tudi mi precejšen pri-spevek.

Strah ga je umoril. V Berlinu se je dogodil ta-le čuden slučaj: Vseučilišni dijaki so bili v-njeni in so se hoteli pošaliti z vseučilišnim slugo. Odvedli so ga v prostor, prevlečen s črnino in so ga položili na mizo. Nato ga je eden dijakov močno udaril z mokro cunjjo po vratu, da je bilo, kot bi mu odsekal glavo. Ko so slugo hoteli nagraditi za prestani strah, so videli, da je sluga res — mrtev. Umrl je strahu.

Žensk več kot moških. Pred svetovno vojno je bilo blizu 6 milijonov več žensk kot moških, zdaj po vojni pa je 15 milijonov žensk več kot moških.

Za razvedrilo.

Železničarjev jubilej.

Sprevodnik: Če utegneš, pojdi z mano na liter vina.

Njegov tovariš: Kako to, da si danes tako gostoljuben?

Sprevodnik: Tovariš! Danes je obletnica, kar čakam na povišanje plače in dvoletnica, kar čakam na stanovanje.

Uspehi Kukovčeve stanovanjske politike.

Stanovanjski uradnik: Vi, gospod sprevodnik, imate pet otrok ter ženo in stanujete v vagonu.

Sprevodnik: Gospod komisar, jaz imam poleg žene sedem otrok, ne samo pet!

Komisar (razkačen): Ne lažite! V prošnji za nakazilo stanovanja ste sami navedli pet otrok!

Sprevodnik: A prošnja je stara tri leta, naš vagon pa je medtem dvakrat obiskala štorklja.

Zastopnika samostojne delavske Unije so na shodu prisotni delavci neprestano motili z duhovitim medkljici. »Samostojnež« jih hoče ugnati v kozji rog in pravi:

»Kakor hitro odprem usta, slišim osla, ki govori.«

Sinček vpraša očeta:

»Ata, koliko pa je ura?«

Oče pogleda na uro:

»Čez 10 minut bo štiri.«

Sinček nevoljno:

»Saj Vas nisem vprašal, koliko bo čez deset minut. Jaz bi rad vedel, koliko je sedaj.«

IVERI.

Ena ura, posvečena temu, da delimo ljudske pravice, več velja kot sedemdeset ur molitve. (Ruskin).

Družba, čije vse bogastvo je v vrhovih, vse nezadovoljstvo pa na dnu, gre nujno v propast. (Škof Huntingdon).

Srečen je: ne tisti, ki ima, kar želi, nego tisti, ki ne želi, česar nima.

Sreča se igra s človekom. Gorjè pa človeku, ki se igra z njo!

Urednik: Franjo Sušnik.

Izdajatelj: Konzorcij »NAŠE MOČI«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Išče se

dober mizarški pomočnik

ki bi bil zmožen tudi vodstva miz. podjetja v lepem kraju pod ugodnimi pogoji.

Dva dečka

želita stopiti v uk; prvi k sedlarski drugi kolarski obrti. Pojasnila daje uredništvo »Naša moč«.

Ali imate že zavarovane svoje premičnine in posestva proti požaru? — Zavarujte sebe in svojo družino za življenje: Za slučaj smrti, smrti in doživetja otroške dote, pogrebne stroške itd. — V poštev pride edino le naša domača

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska cesta 17,
katere Vam nudi največje ugodnosti.

I. Delavsko konzumno društvo

oddaja blago le članom in le v gotovini. Na upanje se ne daje. Zato pa dobi vsak član od nakupa 3/10 popust. Ta popust se nabere v posebno deležno rezervo toliko časa, da je dosežen znesek 500 kron. Ko je ta znesek dosežen se ta popust izplačuje v gotovini. Ta deležna rezerva je last člana in služi v zvišanje obratne glavnice. Član ki kupuje vse v zadrugi ima že prvo leto lahko plačano deležno rezervo.